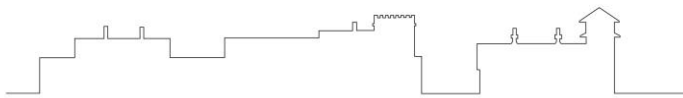

Minjavernd

Skýrsla stjórnar Minjaverndar hf. fyrir starfsárið 2023.

Á aðalfundi Minjaverndar hf. þann 28. apríl 2023 voru eftirtalin kjörin í stjórn félagsins: Sem aðalmenn Þröstur Ólafsson, Þórhallur Arason, Sólveig Pétursdóttir, Óli Jón Hertervig og Ólöf Örvarsdóttir. Sem varamenn Stefán Friðfinnsson, Hrafn Hlynsson og Nikulás Úlfar Másson. Endurskoðandi félagsins var kjörin Margrét Pétursdóttir löggiltur endurskoðandi. Á fyrsta fundi nýrrar stjórnar var Þröstur Ólafsson kjörinn formaður stjórnar og Þórhallur Arason varaformaður. Framkvæmdastjóri félagsins er Þorsteinn Bergsson.

Stjórn Minjaverndar hélt 6 bókaða stjórnarfundum á starfsárinu. Hér verður gerð grein fyrir helstu atriðum í starfsemi félagsins.

Framkvæmdir eða áform Minjaverndar í Reykjavík.

Árið 2014 var gengið frá tveim samningum milli Reykjavíkurborgar og Minjaverndar um nokkur hús. Annars vegar rammasamningi um Gröndalshús, StóraSel, Norðurpól, Hringbraut 116-118 og Sóttvarnarhúsið við Ánanaust. Hins vegar samningi um yfirtöku Minjaverndar á húsunum Hverfisgötu 61, Laugavegi 36 og Grettisgötu 17.

Minjavernd lauk við endurgerð Gröndalshúss 2017, StóraSels 2019 og Laugavegs 36 2020, en það var flutt að Starhaga 1. Reykjavíkurborg hélt eignarhaldi að Gröndalshúsi að endurgerð lokinni, en StóraSel og Laugavegur 36 hafa verið seld. Komin er nú vel á veg endurgerð húsanna frá Hverfisgötu 61 og Grettisgötu 17 á lóðum að Grettisgötu 9a og 9b. Norðurpóllinn verður staðsettur á Hlemmi. Unnið er að deiliskipulagi þar og aðaluppdráttum í framhaldi.

Storð ehf. – Þjónustusamningur.

Minjavernd hefur annast viðgerðir á Hegningarhúsinu við Skólavörðustíg sem hafa verið umfangsmiklar á liðnum árum. Einkum hefur verið unnið við ytra byrði þess. Að frumkvæði fjármálaráðuneytis hófust á árinu 2019 viðræður um framhald endurbyggingar hússins. Enn fremur um fjármögnun framhalds þessara framkvæmda með þróun og sölu lóða og eigna í eigu ríkis. Til skoðunar var að ríki yki við hlutafé sitt í Minjavernd vegna hússins og Minjavernd tæki þá eign yfir. Niðurstaða varð ekki hvað það varðar. Í þess stað stofnaði ríki sérstakt félag, Storð ehf, um eignir sem ekki nýtast í almennum rekstri, en þykja varðveisluverðar og þess eðlis að rétt sé að endurgerðar verði og eftir atvikum verði í ríkiseigu. Ákveðið var að Minjavernd tæki að sér umsjón og rekstur þess félags og var gerður sérstakur þjónustusamningur þar um. Storð ehf hefur fengið til eignar Hegningarhúsið við Skólavörðustíg, Kennaraskólann við Laufásveg, Stýrimannaskólann við Öldugötu og svonefndan Landhelgisgæslureit.

Yfirlæknishús að Vífilstöðum og fleiri hús.

Minjavernd hefur á liðnum árum tekið að sér ýmis verkefni fyrir Framkvæmdasýslu-Ríkiseignir. Meðal annars endurbyggingu Yfirlæknishússins að Vífilstöðum sem byggt var 1919 og mun viðgerð ytra byrðis þess ljúka á árinu.

Viðfangsefni eða áform Minjaverndar úti á landi.

Ólafsdalur í Dölum.

Minjavernd gerði tvo samninga við ríkissjóð árið 2015 um uppbyggingu í Ólafsdal í Gilsfirði. Þar stóð þá einungis uppi eitt hús, Skólahúsið, sem Torfi Bjarnason, frumkvöðull og stofnandi Bændaskólans reisti 1896. Skólann stofnaði hann 1880 og rak hann þar til 1907 ásamt Guðlaugu Zakaríasdóttur konu sinni. Þetta var einn fyrsti bændaskólinn á landi hér sem kunnugt er og voru fjölmargar nýjungar í landbúnaði þess tíma ættaðar þaðan. Alls útskrifuðust 156 nemar frá skólanum á þessum 27 árum. Ummerki flestra þeirra húsa sem voru fallin voru og eru enn greinileg og töluverðar upplýsingar og heimildir eru til staðar um flest þeirra.

Minjavernd hefur unnið að þróun þessa verkefnis og uppbyggingu í Ólafsdal allt frá 2016 og er verkefnið nú vel hálfnað. Það hefur aukist nokkuð að umfangi við framkvæmd og er nú komið á það stig að eðlilegt er að leita samstarfsaðila við uppbygginguna, framtíðar eignarhald og rekstur.

Í húsunum öllum verður rekin menningartengd ferðaþjónusta, hvar sögu búnaðarskólans verður gerð góð skil í upplifun gesta. Þess utan verður ábúð í dalnum allt frá landnámi dregin upp m.a. með frágangi á rúst landnámskála innar í dalnum og gerð göngustíga hvar gestir geta kynnt sér fjölda skráðra minja. Markmiðið er að endurreistur verði Ólafsdalur áhugaverður og eftirsóttur viðkomustaður ferðamanna. Þetta er stórt verkefni og mun taka til sín umtalsvert fjármagn.

Útgáfustarfsemi, kynningarefni.

Minjavernd hefur á liðnum árum merkt verkefni félagsins með skildi af steiptum kopar með ágripi af sögu. Árið 2017 var gefin út bókin Litbrigði húsanna um fjölda verkefna. Jafnframt á félagið mikið af myndum og upplýsingum um verkefni, auk hreyfimynda.

Fjárhagsstaða, uppgjör og afkoma Minjaverndar hf.

Afkoma Minjaverndar á árinu 2023 samkvæmt samstæðureikningi var neikvæð um 30.5 milljónir króna. Rekstrartekjur samstæðu námu um 74.4 millj. kr., rekstargjöld um 87.9 millj. kr., og þar af afskriftir og niðurfærslur eigna um 11.7 millj. kr.. Fjármagnsliðir voru neikvæðir um 19.7 millj. kr. Eignir samstæðu námu í árslok 1.100 millj. kr. og skuldir um 872.7 millj. kr. Eigið fé var því um 225.2 millj. kr.

Niðurlag.

Staða Minjaverndar hf. er viðunandi og fjárhagsleg staða til að standa straum af þeim verkefnum sem fyrir liggja einnig. Undanfarin ár hefur félagið unnið að verkefnum sem vitað var að greiða þyrfti með í framkvæmd. Fyrir bragðið hefur gengið nokkuð á eigið fé félagsins. Framundan eru nú hins vegar verkefni sem flest innan Reykjavíkur eru þess eðlis að gera má ráð fyrir að þau standi undir kostnaði. Eftir að félagið hvarf frá því að vera fasteignaeigandi og sneri starfi nær alfarið að þróun verkefna tengdum endurgerð húsa hefur það selt allar sínar fjárfestingaeignir.

Pröstur Ólafsson formaður stjórnar
Þorsteinn Bergsson framkvæmdastjóri.